

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ЕКОЛОГІЇ КАРПАТ

79026, м. Львів-26, вул. Козельницька, 4, тел./факс (032) 270-74-30

E-mail: ecoinst@mail.lviv.ua Код: ЄДРПОУ 05540066, МФО 820172,
ДКС України, м. Київ, р/рахунок 35218003000725

____ 10.09.2020 р. № 97

На № _____ від _____

ДИРЕКТОРУ
КАРПАТСЬКОГО
БІОСФЕРНОГО ЗАПОВІДНИКА
п. М.П. РИБАКУ

Ознайомившись з Обґрунтуванням затвердження ліміту на використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів ПЗФ загальнодержавного значення Карпатського біосферного заповідника у 2020 році шляхом проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів та інших рубок у відповідності з листом від 10.09.2020 р. № 568-1, Інститут екології Карпат НАН України як установа – науковий куратор Карпатського біосферного заповідника погоджує відповідне наукове обґрунтування щодо проведення необхідних природоохоронних заходів щодо поліпшення санітарного стану лісів та інших рубок у 2020 р. за межами заповідної зони.

В.о. директора Інституту
к.б.н.

Ю.В. Канарський

Зав. відділу охорони
природних екосистем
Інституту, к.б.н., с.н.с.

О.О. Кагало

ОБГРУНТУВАННЯ
затвердження ліміту на використання природних ресурсів у межах
територій та об'єктів природно-заповідного
фонду загальнодержавного значення Карпатського біосферного
заповідника у 2020 році
шляхом проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів та
інших рубок

Відповідно до чинних норм природоохоронного законодавства, п'ятирічного плану заходів Проекту організації території та охорони природних комплексів Карпатського біосферного заповідника (далі КБЗ) затвердженого наказом Мінприроди України від 26.07.2019 року № 271 для забезпечення збереження і відновлення лісів Заповідника необхідним є розроблення і впровадження системи заходів, що включає в себе постійні обстеження лісових масивів (в т.ч. лісопатологічні), моніторинг за їх станом, здійснення лісовідновлювальних робіт та, в разі необхідності, здійснення санітарно-оздоровчих заходів та інших рубок. Лісопатологічні обстеження працівниками служби державної охорони та науковими працівниками за участі інженера-лісопатолога проводяться щорічно для своєчасного виявлення ступеня пошкоджень природних лісів та насаджень шкідниками, хворобами, пожежами, вітроломами та іншими чинниками для прийняття рішень щодо проведення природоохоронних заходів.

У результаті проведення санітарних та інших рубок в межах Заповідника буде поліпшено санітарний стан лісів КБЗ поступове перетворення чистих та змішаних штучних ялинників на різновікові мішані багатоярусні лісові насадження та підвищено рівень безпеки відвідування території.

Слід зазначити, що на запланованих до проведення природоохоронних заходів ділянках ліси КБЗ представлені похідними ялиновими, буковими, грабовими та іншими насадженнями. Серед похідних лісових угруповань КБЗ найбільший відсоток належить штучним ялиновим деревостанам, які є біологічно і екологічно нестійкими і тому вони періодично пошкоджуються вітровалами і сніголамами, хворобами і шкідниками лісу.

У букових похідних лісах часто трапляються заражені трутовиком та гнилями дерева, які під час буревіїв виваляються або ламаються їх стовбури.

Натурні обстеження пошкоджених лісових ділянок проведено у відповідності з вимогами нормативних документів (Закон України «Про природно-заповідний фонд України», «Правила поліпшення якісного складу лісів», «Санітарні правила в лісах України» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2016 р. № 756), Положення про Карпатський біосферний заповідник).

Відповідно до переліків заходів щодо поліпшення санітарного стану лісів КБЗ, погоджених ДСЛП «Івано-Франківськ лісозахист», Департаментом екології та природних ресурсів Закарпатської облдержадміністрації, Закарпатським обласним Управлінням лісового та мисливського господарства оперативних природоохоронних заходів потребують ділянки насаджень

загальною площею 77,75 га, зокрема, в буферній зоні на площі - 49,55 га, в зоні антропогенних ландшафтів – 28,2 га, на яких доцільно провести вибіркові санітарні та інші рубки з вирубкою загальним об’ємом 2565 кбм деревини.

На зазначений обсяг рубок надано погодження щодо проведення заготівлі деревини Департаментом екології та природних ресурсів Закарпатської ОДА та Закарпатським обласним управлінням лісового та мисливського господарства. Наукове обґрунтування було видане Інститутом екології Карпат НАН України у 2019 році.

У межах території заповідної зони Карпатського біосферного заповідника жодних заходів щодо поліпшення санітарного стану лісів проводити не планується.

У процесі проведення природоохоронних і лісівничих заходів на зазначених ділянках буде застосовано природозберігаючі технології, які сприятимуть відновленню порушених лісових екосистем і формуванню деревостанів за складом і структурою наближених до природних.

На цих ділянках після проведення заходів щодо поліпшення санітарного стану у деревостанах буде налагоджено моніторинг їх санітарного стану і динаміки природних процесів.

Таким чином, вважаємо за доцільне проведення на території Карпатського біосферного заповідника у буферній зоні та зоні антропогенних ландшафтів у 2020 році заходів щодо поліпшення санітарного стану лісів, а саме вибіркових санітарних та інших рубок у пошкоджених деревостанах на загальній площі 77,75 га з вирубкою 2565 кбм.

Варто відмітити, що значна частина території Карпатського біосферного заповідника, зокрема лісові насадження природоохоронних науково-дослідних відділень безпосередньо прилягають до земельних ділянок з житловими будівлями, доріг протипожежного та господарського значення, які використовуються місцевими жителями для виходу на полонини, туристами під час відвідуванні високогір’я заповідних масивів та службою державної охорони заповідника під час патрулювання. За погіршення погодних умов, дерева, які ростуть уздовж автодоріг, часто падають на них, створюючи загрози життю та здоров’ю громадян.

Таким чином, з метою запобігання нещасних випадків, вважаємо доцільним проведення інших рубок (вирубка аварійно-небезпечних дерев вздовж автодоріг), а саме:

- у Трибушанському ПНД відділенні на площі 0,09 га загальним об’ємом 15 м³;

На обстежених ділянках видів рослин, що включені до Червоної книги України (2009) та рослинних угруповань, що включені до Зеленої книги України (2009) не виявлено.

Всі ділянки, на яких заплановано проведення природоохоронних заходів знаходяться за межами заповідної зони і за межами ядрової зони Об’єкту світової спадщини ЮНЕСКО "Букові праліси і давні ліси Карпат та інших регіонів Європи".

Відповідно до Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів, затвердженої наказом Міністерства екології та природних ресурсів України № 161 від 18 травня 2018 року,

зазначені вище ділянки не належать до пралісів, квазіпраплісів чи природних лісів.

Отримана деревина від проведення санітарних та інших рубок буде спрямована на забезпечення населення та працівників заповідника паливними дровами та будівельним лісом, а також на потреби заповідника для опалення приміщень та виконання ремонтно-будівельних робіт (ремонт мостів, берегових підпірних стінок, будівель тощо).

10 вересня 2020 року

В.о. директора Карпатського
біосферного заповідника

Заступник директора з наукової роботи

М.П. Рибак

Ф.Д. Гамор